

Közérdekű témákról tárgyalt a népi ellenőrzés

Több közérdekű, széles körben folytatott vizsgálat tapasztalatait vitatta meg a Központi Népi Ellenőrzési Bizottság pénteki ülésén. A kormány 1970. május 10-i határozata alapján a népi ellenőrzés felmérte a nők munkahelyi feltételeinek, szociális helyzetének, valamint életkörülményeinek javítására hozott 1013/1970. számú kormányhatározat végrehajtásának eddigi eredményeit. Illés János, a KNEB munkabizottságának vezetője, a KSH társadalomstatistikai főosztályának vezetője terjesztette elő a vizsgálatról készült összefoglaló jelentést, amely összegyűjti a főváros és kilenc megye 205 vállalatánál és szövetkezeténél szerzett tapasztalatokat. A vita alapján kiegészített jelentést a KNEB elnöke a kormány elé terjeszti.

Dr. Csenedes Béla, a Magyar Tudományos Akadémia közgazdaságtudományi intézetének főosztályvezetője, a KNEB tagja jelentést terjesztett elő a sertés- és baromfi-hús-termelésének, -feldolgozásának és -forgalmazásának helyzetéről. A bizottság a jelentést elfogadta, és az intézkedésekre illetékes szervekhez továbbította. A KNEB megtárgyalta és elfogadta a vállalati termelési kooperáció alakulásáról a gépipar 39 vállalatánál végzett vizsgálatról készült jelentést, és azt a kormány gazdasági bizottsága elé terjeszti. A bizottság elfogadta a dolgozók jogainak érvényesítése a társadalombiztosítási ügyekben című vizsgálatról adott tájékoztatást, végül megtárgyalta a KNEB 1972 első félévi munkatervét.

A Szegei városi és járási népi ellenőrzési bizottság tegnap, pénteken ülést tartott, melyen több közérdekű vizsgálatról szóló jelentést tárgyaltak meg. A városi tanács fejlesztési alapjából különböző cégeknek adott támogatásáról készített

értékelést a későbbiekben a tanács végrehajtó bizottságával közösen vitatják meg.

Napirenden szerepelt ezenkívül az anyagmozgatás és rakodás gépesítésének helyzete néhány szegedi élelmiszeripari vállalatnál, ez egy országos vizsgálat részét képezi. Tájékoztatót hallgattak meg a domaszéki Buzakalász és Szőlőskert Szakszervezeteknél, a Csongrád megyei mezőgazdasági terményértékesítő szövetke-

zetek közös vállalkozásának központi tranzittelepén, az öttömösi Magyar László Tszben végzett vizsgálat megállapításairól, és a tápéi ár-és belvízkárt szenvedett lakóházak újjáépítéséről korábban végzett vizsgálat következményeiről.

Megvitaták a szegedi autóbussz közlekedés átszervezésével kapcsolatos népi ellenőrzési tapasztalatokat is

Hajókürt a zengőszobában

A hajókürt fontos tartozéka a hajókürt. Egy-egy kürt mintapéldányának hangteljesítményét a Magyar Tudományos Akadémia akusztikai kutatócsoportjának munkatársai mérik le, az úgynevezett zengőszobában. Mérésük eredménye: 143 decibel. Ez azt jelenti, hogy még 3 kilométer távolságból is jól hallható a hajókürt, tehát a követelményeknek megfelel. A képen: Csekő Árpád tudományos munkatárs mérőmikrofonokat helyez el a hajókürt elé.

Termelési próba az ércelőkészítőben

Sajókeresztúr határában újabb nagy beruházás befejező munkái vannak folyamatban. A Borsodi Ércelőkészítő Műben megkezdték a termelési próbákat az utolsó — szám szerint a negyedik — gyártószalagon. Az 1,7

milliárd forintos beruházással felépült üzemben a hazai kohászat alapanyag-ellátására — nagyobbrészt szovjet ércből és koncentrátumból — évente csaknem hárommillió tonna tömörítvényt készítenek.

Intézkedések a közoktatás, a gyermekvédelem feltételeinek javítására

Egy esztendővel a X. pártkongresszus után számvetést készítettek a szakemberek arról, milyen intézkedések születtek a közoktatás feltételeinek jobbá tételére a nevelők élet- és munkakörülményeinek javítására. Mint a Művelődésügyi Minisztériumban elmondták, kétszázötvennél a pedagógusok bérrendezése volt a legnagyobb jelentőségű intézkedés. Ezen túlmenően azonban számos más, fontos rendelkezés is született. Érvénybe lépet az a miniszteri utasítás, amely szerint az alsó- és középfokú oktatási intézményekben a több gyermekes, illetve a gyermekét egyedül nevelő, valamint a szülési vagy gyermekgondozása céljából kapott fizetés nélküli szabadság letelte után munkába álló pedagógus anyák tanítási óráit — ha ehhez biztosítottak a szükséges feltételek —, a hét öt napjára kell elosztani.

A gyermek- és ifjúságvédelem területén dolgozó pedagógusok kötelező országmát heti 36-ról 30-ra csökkentették, egyidejűleg 18 nappal növelték évi szabadságukat. Felemelték a nevelőtanári pedagógusok ügyeleti díját és pótlékait, ily módon — beleértve a pedagógus bérrendezést is — mintegy 400—500 forinttal emelkedett havi átlagkeresetük. A gyermek- és ifjúságvédelem továbbfejlesztése

érdeklében adta ki a művelődésügyi miniszter azt az utasítást, amelynek alapján a nevelőszülők a rájuk bízott állami gondozott kiskorú gyermek után a korábbiánál több mint 30 százalékkal magasabb gondozási díjat kapnak.

Életbe lépett az új szakközépiskolai érettségi vizsgaszabályzat is. Ennek egyik legjelentősebb intézkedése, hogy a tanulók túlterhelésének enyhítése céljából — ahol arra mód van — csökkentették az érettségi vizsgatárgyak számát. Könyvtetés, hogy matematikából csak írásbeli dolgozatot készítenek a diákok, azok azonban, akik elégtelen dolgozatot írnak, kötelesek szóbeli vizsgát is tenni.

Iskolaigazgatók hatáskörének, önállóságának növelését biztosítja a munkáltatói jogkörre, valamint a pedagógus munkakörök betöltésére vonatkozó miniszteri rendelkezés. Ennek érdekében az alsó- és középfokú tanintézetek vezetői megkapják a munkáltatói jogokat. Ezek közé tartozik a pedagógus állások meghirdetése a kinevezés, az áthelyezés a munkaviszony megszüntetése, a fegyelmi és kártérítési jogkör gyakorlása stb. A jogkör bővítést legkésőbb 1972. augusztus 31-ig kell végrehajtani. A pedagógus állások betöltésével kapcsolatos utasítás arról rendel-

kezik, hogy általában kötelező a pályázatok meghirdetése, beleértve az igazgatói és az igazgatóhelyettesi állásokat is. Az eddigi gyakorlat szemben azonban alapvetően változás, hogy a jövőben az intézményvezetők maguk választják meg, kikkel dolgoznak együtt. A pályázatok elbírálása ugyanis az intézmény vezetője a szakszervezeti bizottsággal közösen dönt.

Korszerű, új fogamzásgátló

Bővült a korszerű fogamzásgátló eszközök választéka: az Infecundin és Bise-curin tablettákon kívül — a legutóbb megjelent egészségügyi miniszteri utasítás alapján — új mechanikai védőeszköz is alkalmazható. Az Intrauterin elnevezésű fogamzásgátlót a méhürbe vezetik be. Lényegében egy többszörösén hurkolt, puha, vékony, műanyag fonál, amely megszakítás nélkül akár évekig is viselhető, és 98—99 százalékos biztonságot ad.

A miniszteri utasítás szerint az Intrauterin kizárólag a nő állandó vagy ideiglenes lakóhelye szerint illetékes intézetben — szülészeti-nőgyógyászati klinikán vagy kórházi osztályon, az orvos-továbbképző intézet

Megjelent a Tiszatáj

Utcára került a Tiszatáj idei évfolyamának utolsó száma, a decemberi, melynek legizgalmasabb rovatát ezúttal a Hazai tükkörben található írások jelentik. Három szerző, akik a gyakorlatban maguk is kapcsolatban voltak, vagy vannak ma is a pedagógiával, ír az iskoláról: Raffai Sarolta: *Tévelygő nemzedék*, Varga Domokos: *Szubjektív jegyzetek az iskolamérgezésről* és Ökrös László: *A kitalált iskola* címmel. A lírai rovat Kormos István, Kiss Benedek, Gutai Magda, Simai Mihály és Ratkó József verseit közli. Moldován Domokos a két esztendője meghalt szegedi parasztfestőre, Süli Andrásra emlékezik, Csaplár Ferenc pedig a bátor tollú publicistára, az 1945-ben orvgyilkosság áldozatául esett Gáspár Zoltánra.

A prózarovatot Cseres Tibor filmtörténetének, a *Rokonkeresők* folytatása képviseli a decemberi számban. A kritikarovat ezúttal is gazdag, a művészet pedig szegényes.

Lyuk a törvényen

Kiskundorozsmán, a ME-ZÖGÉP Vállalatnak vannak szolgálati lakásai. Július 1-én annak rendje és módja szerint ezeknek is felemelték a lakbérét, a különbséget pedig lakbér-hozzájárulás címén havonta megkapják a lakók. De mit bajlódják a vállalat néhány régebbi házzal, különösen, ha már nem is a saját dolgozói laknak benne — gondolták, és eladták e lakásokat. A feltevételek előnyösek voltak — kamatmentesen 1996-ig kell a részleteket fizetni — örömmel kaptak hát az alkalmon a lakók. Egy gonddal kevesebb — so-hajtott fel a vállalat, pedig most kezdődött csak az igazi hajhó. Kiderült: a lakbér-hozzájárulást a vállalat továbbra is kénytelen fizetni.

Próbáltak érvelni, hogy nekik már nem fizetnek lakbért a régi bérlők, mert az övék a lakás, hogy

a házvásárlási törlesztés alig valamivel több, mint amit a lakók kapnak lakbér-hozzájárulásként stb. Hiába. A Pénzügyminisztérium illetékes osztályvezetője is úgy válaszolt a jelzésre: a rendelet szerint a július 1-i állapot a mérvadó, ha akkor járt a hozzájárulás, akkor jár most is, még ha házat is vesznek belőle az illetők.

Érdekes módon, akik csak ezután fogják megvenni a vállalatot jelenlegi lakásukat, azok is mosolyognak és igazságtalannak tartják, hogy nekik az egyébként is kedvezményesen eladott ház egy részét még a vállalat fizesse. De a rendelet az rendelet — még akkor is, ha emberek hozták.

Most aztán várjuk, hogy megjelent az első hirdetés: „Házat vennék megfelelő lakbér-hozzájárulással.”

P. A.

Grafoszkóp és személység

A Szegei Tanárképző Főiskola 1. számú gyakorló iskolájában hagyományai vannak a korszerű pedagógiai törekvéseknek. A két világháború között *A cselekvés iskolája* című folyóiratok pedagógiatörténetünk progresszív irányzatának egyik fényes dokumentuma. Ezek a „hogyan jobban”-on töprengő pedagógusok örökölték a maiakra, hogy a megelvon túl keressék, kutassák a holnapi lehetőségeket is.

Első helyezés

Dr. Veszprémi László igazgató két lényeges dologban jelölte meg a „gyorsuló idő” iskolájának, a tudományos-technikai forradalommal kontaktust tartani igyekvő oktató-nevelő munkának feladatait. Az egyik az eszközökben megnyilvánuló korszerűsítés, a másik az egyre hatékonyabb módszerek alkalmazása. Hogy ezekről a korszerűsítő törekvésekről nemcsak beszélnek, arról dokumentumok: tanulmányok, cikkek, pályázati eredmények gyűjtenek meg bennünket. Dr. Révész Béla, az élővilág tanára, egy országos pályázaton első helyezést ért el *Az iskolatelevízió és a programozott oktatás a biológia tanításában* című pályamunkájával. Szántó Lajos és Miskolczi Józsefné fizika-tanárok saját készítésű filmekkel igyekeznek fokozni munkájuk eredményességét.

A tanulók munkájának ellenőrzésére készített feladatlapjukat az ország össze általános iskolájában rendszeresítik. Dr. Körtvélyessy Lászlóné a kémiaórán megvalósítható csoportfoglalkozások módszertanával foglalkozik, míg Süli Dezső a matematika tagozatos osztályokban a matematikai tisztaságú gondolkodás kifejlesztése érdekében munkálkodik. Dr. Veszprémi László pedig az iskolai értékelés, osztályozás szociológiai problémáinak terén végez kiterjedt kutatómunkát.

Eszközök és módszerek

Sorozatot indítottunk a Módszertani Közlemények című folyóiratban a grafoszkóp (írásvetítő) didaktikai szerepéről — mondja az iskola igazgatója. — Nemcsak elméleti fejtegetéseket tesszünk közzé, de óraterveket, vázlatokat, gyakorlati tanácsokat, elképzeléseket is. A legközelebbi számban Jármai Éva óratervét közöljük, melyben *A hét krajcárt* dolgozza fel, kihasználva a grafoszkóp nyújtotta lehetőségeket. Keressük a korszerű audiovizuális eszközök alkalmazásának egyre táguló lehetőségeit. De nem akarunk a túlszemléltetés hibájába esni. Módszertani vonatkozásokban is korszerűsödni kell: a tanítás-tanulás folyamatának, egy egységben történő megvalósítása a célunk. Az, hogy eljussunk a témákban való

gondolkodásig, a korszerű ellenőrzés és értékelésig, felismerjük a tanulók reális képességeit, és differenciálisan tudjunk segítséget nyújtani. Az eszközök és módszerek teljes fegyverzete sem elegendő a korszerű munkához. Mindez száraz, gépszerű tevékenység marad, ha nem fűti át a nevelő személységének ereje, érzelmi telítettsége, pszichológiai hatása. Csillik László mutat ebben követésre méltó példát, Ennyi mindennek kell együtt szinkronban jelentkeznie, hogy oktató-nevelő munkánk korszerű és tartósan eredményes legyen.

Hamuban sült pogácsák

Pezsgő, állandó mozgásban, kísérletezésben, szellemi izgalomban élő tantestület dolgozik az 1. számú gyakorló iskolában. Ez kétszeresen is fontos és szükségszerű. Egyrészt a tanulók teljesítményképes tudása szempontjából, másrészt a tanárjelöltek számára. Itt izlelgethetik, felhasználhatják gyakorlati tanításukon a látott, tapasztalt legújabb eredményeket, betekintést nyerhetnek a pedagógusok kutatókísérletező munkájába, megismerhetik a még csak felvilágosított új lehetőségeket is. És ezzel bőséges útravalót kapnak. „Hamuban sült pogácsákat”: a korszerű pedagógia alapjait, a lehetőségek garmadát.

Tandi Lajos

Új magyar—bolgár konzuli egyezmény

Pénteken délelőtt a Külügyminisztérium Dísz téri vendégházában Pujá Frigyes, a külügyminiszter első helyettese és Kirill Nesztorov, a Bolgár Népköztársaság külügyminiszter-helyettese ünnepélyes külsőségek között aláírta az új magyar—bolgár konzuli egyezményt.

Az aláírásnál jelen volt Roska István külügyminisz-

ter-helyettes, Bojtó János, hazánk szófiai nagykövete, dr. Szilbereky János igazságügyi miniszter-helyettes, dr. Katona Zoltán, a leg több ügyész első helyettese, és dr. Gelléri György, a Legfelsőbb Bíróság elnökhelyettese. Ugyancsak ott volt az egyezmény aláírásánál Sztolov Sztanoev, a Bolgár Népköztársaság budapesti nagykövete.